

Katutubu

S. Lily Mendoza

ASSOCIATE PROFESSOR, OAKLAND UNIVERSITY, MI, USA

Nanu ya?

Ing amanung “Katutubu” madalas yang magagamit kalibe ning “Pang-apat a labuad,” “tribu,” at “mumunang tau.” Makikilala la reng Katutubu kapamilitan da ring tutuking kaniwan: kadalasan mabibie la karing mangalating populasyon; biyasa la pang mamale at kumabie direkta king gabun lual na ning makabayung infrastrukturang industriyal; atin lang sariling amanu a magsilbing behikulo ning karelang kosmolohiya at panlalawe keng yatu; apapanatili da la pa ding karelang tradisyun kultural; at kikalanan da ing sarili da bilang katutubu. King diskursung popular, madalas ing amanung Katutubu mangabaldugan yang “primitibu” o “pabalikwas” king agus ning panaun. Pero king panlalawe da ring mismung Katutubu, metung yang sagisag ning karelang “e pangasakup,” buri na sabyan, ding mekapanatili king sarili dang pangatau at identidad sumangid da ring anggang pamagtangkang bayuan la at ipalub la king modernung pamamalakad. King diskursung pulitikal patungkul karing pantaung karapatan, ela patugut ding Katutubung iskolar, talapagobrang kultural, at legal a tagapagtaguyud, sisiyasat karing batayan da ring ausan dang lehitimung kabaluan, pati na nung ninung magtalaga karing patakaran king pamakipag-ugne pagitan da ring Katutubu at e Katutubu, at nung nanung klasing pamantayan ing dapat magamit king pamag-usga karing pisasabian patungkul king gabun at aliwa pang likas a kayamanan.

Ninung gagamit king konseptu?

Dakal a pantas a sikolohista, antropologu, estudyanti king literatura at postkolonyal a pamagaral, pati na ekonomista ding ngeni babaling king Katutubung pamisip. Ding lupun internasyunal kalupa ning Bansang Misanmetung (United Nations), manigobra la para kilalanan la ring karapatan da ring Katutubu kapamilitan da ring mekanismung kalupa da ring Grupu para karing Katutubung Populasyon (Working Group on Indigenous Populations), ing Permanentung Forum para karing Pisasabian Katutubu (Permanent Forum on Indigenous Issues) at ing Deklarasyon para karing Karapatan da ring Katutubu (Declaration on the Rights of Indigenous Peoples).

Tugma king Dayalogung Interkultural?

Metung king parasan ning dayalogung interkultural ya pin ing pamag-ugne karing pamikakayaliwa; at ala nang mas maragul pang pamiyaliwa nung e ing king pagitan ding modernung kulturang industriyal at ing labuad da ring Katutubu. Ing pamanintindi king diskursu na ning modernidad at ding kayang madalas a makamate paralan ning pamakiutus karing katutubu makasaup king pamanyasat karing paniwala patungkul king tutu rang kaniwan ding aduang kultura.

Nanu pang obra ing mangaintagun?

King kasalukuyan, ding Katutubung pamagaral ala la pang makabaldugan a impluwensiya king pamagaral ning dayalogung interkultural. Maulagang siyasatan lang masalese ding mangaragul a pamagbayung istorikal a meganap manibat king kapanaunan ning pamangasu/pamangalap angga king panaun ning pamananaman o agrikultura, at manibat king kapanaunan ning obrang gamat angga king panaun ning obrang mekanisadu king Industriyal a Rebolusyon at nung makananung ding pamagbayung deni migdala lang epektung makapinsala king modernung pangatau (alimbawa, ing pamanimbentu king konseptu ning progresu o matulid a agus ning panaun, ing pangamakasari o indibiduwalismu, ing pribadung pamangamkam, ding miyayaliwang hirerkiya, ing pamiwale ning pamisip king katawan, at dakal pang aliwa). Ing makanining masusing pamagaral istorikal maragul ya asaup king pamagdalumat king konseptu ning identidad king paralan a ena papanatilian ing ideolohiya ning alang anggang pagsulung a iyang magsilbing batayan king pamisip a ala nang mas igit o aliwa pang mas masanting a pamibie-bie nung e ing modernung kaayusan.

Mendoza, S. L. (2013). Savage representations in the discourse of modernity: Liberal ideology and the impossibility of nativist longing. *Decolonization, Indigenization, Education, and Society*. 2(1), 1-19.

Pitacmusang Catalastasan

Clifford, J. (2013). *Returns: Becoming indigenous in the twenty-first century*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Dussel, E. (1995). *The invention of the Americas: Eclipse of "the other" and the myth of modernity*. New York: Continuum.